

DET NORSKE BIBELSELSKAP
Postboks 6624 St Olavs Plass
0129 OSLO

Sendt per e-post

Deres referanse

Vår referanse
24/01056-6

Dato
10.06.2025

Vedtak om irrettesettelse – Tilsyn med sporingsverktøy – Det norske bibelselskap (bibel.no)

1. Innledning

Vi viser til vårt varsel om vedtak om irrettesettelse og pålegg mot Det norske bibelselskap («Bibelselskapet») datert 20. februar 2025, og Bibelselskapets merknader til varselet av 19. mars 2025.

2. Vedtak om irrettesettelse

Datatilsynet fatter med dette følgende vedtak:

Med hjemmel i personvernforordningen artikkel 58 nr. 2 bokstav b ilegges Det norske bibelselskap en irrettesettelse for

- *behandling av personopplysninger i strid med personvernforordningen artikkel 6 nr. 1 og 9 nr. 1, ved bruk av sporingsverktøyene fra Meta og Bing/Microsoft på nettstedet bibel.no,*
- *brudd på informasjonsplikten etter personvernforordningen artikkel 13.*

Vedtaket er basert på de faktiske funnene vi gjorde da tilsynet på Nettstedet ble gjennomført 14. mars 2024.

3. Sakens faktiske bakgrunn

3.1 Om Bibelselskapet

Bibelselskapet er en stiftelse hvis formål er å oversette og utgi bibelen på de norske og samiske språkene. På Nettstedet kan man bl.a. lese Bibelen og bibel-relaterte nyheter samt kjøpe fysiske eksemplarer av Bibelen og produkter med kristen tematikk.

3.2 Om tilsynet: bakgrunn og omfang

Vedtaket gjelder Bibelselskapets bruk av sporingsverktøy på Nettstedet. Med sporingsverktøy mener vi teknologi, herunder informasjonskapsler og piksler, som integreres på nettsteder for å monitorere besøkendes adferd på siden. Sporingsverktøy kan brukes til å samle inn opplysninger som IP-adresse, annonse-ID, geografisk lokasjon og teknisk informasjon, for eksempel skjermstørrelse og -oppløsning. Disse opplysningene kan sammenstilles av nettstedsoperatør eller annonseselskaper og dermed identifisere en enkeltperson via besøkende kommunikasjonsenhet.

Datatilsynets oppgave er å føre tilsyn med etterlevelsen av personvernforordningen, jf. personvernforordningen artikkel 57 nr. 1 bokstav a og personopplysningsloven § 20. I den forbindelse har Datatilsynet gjennomført et digitalt tilsyn mot seks nettsteder for å se nærmere på norske nettsteders bruk av sporingsverktøy. Nettstedet bibel.no er ett av nettstedene som er valgt ut i tilsynet.

Bakgrunnen for tilsynet er nylige medieoppslag om nettsteder som deler personopplysninger med tredjeparter ved bruk av sporingsverktøy.¹ I flere av tilfellene omtalt i media kan informasjonen som er samlet inn og delt med tredjeparter utgjøre personopplysninger av sensitiv art eller særlige kategorier av personopplysninger, jf. personvernforordningen artikkel 9 nr. 1. De siste årene har vi oppfordret virksomheter til å gjennomgå nettstedene sine for å vurdere hvilke sporingsverktøy de bruker, og i desember 2023 varslet vi at vi vil gjennomføre tilsyn med norske nettsteders bruk av sporingsverktøy.²

Vi valgte ut ulike kategorier av nettsteder som behandler beskyttelsesverdig informasjon om de som besøker sidene og plukket ut seks aktører fra de ulike kategoriene som vi valgte å føre tilsyn med. Formålet med denne framgangsmåten er å kunne belyse ulike problemstillinger i forbindelse med bruk av sporingsverktøy og at vurderingene våre skal kunne gi veiledning til aktører utover de som er omfattet av dette tilsynet.

Det overordnede formålet med tilsynet er å gjennomgå og kontrollere om nettstedenes bruk av sporingsverktøy er i samsvar med de relevante kravene i personvernforordningen, herunder rettslig grunnlag, jf. personvernforordningen artikkel 6 nr. 1.

Datatilsynet gjennomførte et digitalt tilsyn på Nettstedet 14. mars 2024. Den 20. mars 2024 sendte vi et brev med våre foreløpige faktiske funn til Bibelselskapet. I brevet la vi ved skjermdumper av Nettstedet samt en teknisk rapport utarbeidet av Datatilsynet som registrerte hvilke sporingsverktøy som var aktive på Nettstedet. Formålet med å sende de foreløpige faktiske funnene var å ivareta retten til kontradiksjon etter forvaltningsloven § 17 annet ledd og sørge for at det var enighet om det faktiske grunnlaget før vi gjennomførte de rettslige vurderingene.

Bibelselskapet bekreftet 22. mars 2024 at dere hadde mottatt en kopi av de faktiske funnene. Dere erkjente at ikke alt var på plass og at dere arbeidet med å utbedre nettstedet. Datatilsynet har merket seg at i etterkant av tilsynet er det gjort store endringer på nettstedet, blant annet ved å

¹ Se for eksempel, «Nettapotek delte med Facebook at du så på klamydiatester» – NRK Kultur og underholdning, <https://www.nrk.no/kultur/nettapotek-delte-med-facebook-at-du-sa-pa-klamydiatester-1.16616494>, publisert 4. desember 2023.

² Se «Datatilsynet varsler gransking etter NRK-avsløringer» – NRK Norge – Oversikt over nyheter fra ulike deler av landet», <https://www.nrk.no/norge/datatilsynet-varsler-gransking-etter-nrk-avsloringer-1.16679124>, publisert 21. desember 2023.

fjerne en passasje i personvernerklæringen og utarbeide en samtykkeerklæring der det er mulig å samtykke eller avvise bruk av sporingsverktøy.

Dette tilsynet gjelder kun enkelte utvalgte aspekter ved bruk av tredjeparts sporingsverktøy på Nettstedet. Vi har ikke tatt stilling til andre personvernrettslige problemstillinger i dette tilsynet. Fravær av kommentarer på andre personvernspørsmål betyr derfor ikke at dette er godkjent av oss.

3.3 Faktiske funn på Nettstedet

Under følger en gjennomgang av de faktiske funnene vi gjorde på Nettstedet på tilsynstidspunktet.

Da vi gjennomførte tilsynet, inneholdt ikke Nettstedet noen samtykkeerklæring. Nederst på Nettstedet var det en liten firkant der man kunne trykke «Skjønner!» til at Nettstedet brukte sporingsverktøy. Det var ikke mulig å samtykke til eller avvise bruk av sporingsverktøy.

I personvernerklæringen sto det at «Vi bruker for tiden ikke «cookies» og lagrer dermed ikke ditt atferdsmønster på vår nettside, dvs. opplysninger om hvordan du navigerer på siden». Det digitale tilsynsverktøyet viste imidlertid at Nettstedet inneholdt mellom 17-20 sporingsverktøy, herunder informasjonskapsler.

En informasjonskapsel er en tekstfil som plasseres i brukerens nettleser eller enhet når vedkommende besøker nettstedet. Informasjonskapslene kan blant annet brukes til å følge med på hva den besøkende foretar seg på nettstedet. Disse opplysningene sendes til domenet som er knyttet til informasjonskapselen og blir tilgjengeliggjort for nettstedssoperatøren.

Nettstedet inneholdt ikke bare funksjonelle informasjonskapsler, men også sporingsverktøy med markedsføringsformål.

Flere av sporingsverktøyene sendte opplysninger til store kommersielle teknologiaktører, blant annet Facebook og Microsoft.³

I tillegg var det flere av informasjonskapslene som *ikke* var såkalte session-cookies, som kun varer mens du er på nettstedet. I stedet hadde Nettstedet informasjonskapsler med lang varighet på ett år eller liknende.

På tilsynstidspunktet hadde Nettstedet integrert sporingspiksler fra Meta (Meta Pixel, heretter «Meta-pikselen»)) og fra Bing/Microsoft (Microsoft UET⁴ Tag, heretter «Bing-pikselen»)). Sporingspiksler er bygget inn i selve nettsiden, og de lagres ikke i enheten til brukeren slik som informasjonskapsler. Når en nettside har en sporingspiksle, sendes informasjon til tilbyderens av pikselen om hvilke handlinger brukeren foretar seg på nettsiden.

Meta-pikselen lastes inn i Nettstedets HTML-kode når noen besøker Nettstedet. Det fører til at det lagres en _fbp-informasjonskapsel automatisk i nettleseren til den besøkende med mindre informasjonskapselen allerede finnes der. Meta-pikselen lagrer en unik nettidentifikator i _fbp-informasjonskapselen.

³ Meta Pixel (_fbp) og Bing/Microsoft (MUID)

⁴ Universal Event Tracking

Når nettsiden lastes i brukerens nettleser vil javascriptet som initierer Meta-pikselen hentes fra «connect.facebook.net/en_US/fbevents.js»

Meta-pikselen registrerer besøkendes handlinger på nettsider og sender informasjon til «https://www.facebook.com/tr/...». Dermed tilgjengeliggjøres informasjonen også for Meta Platforms Ireland Limited, som blant annet driver tjenestene Facebook og Instagram i EU/EØS-landene. Det er Bibelselskapet som er ansvarlig for kodingen av Nettstedet.

Pikselen kan konfigureres til å spore ulike handlinger som brukerne foretar seg på nettsiden pikselen er plassert på. I tilsynet har vi registrert at Meta Pixel sporer hvilke nettsider en bruker laster inn på enheten sin, såkalt «PageView events». Denne informasjonen sendes fra Nettstedet til Meta, sammen med en unik bruker-ID, IP-adresse og digitalt fotspor med informasjon om nettleser, operativsystem, skjermstørrelse mv. Dette er informasjon som gjør det mulig å identifisere de ulike brukerne.

Sporingsverktøyet fra Bing/Microsoft har tilsvarende funksjonalitet som Meta-pikselen med sporingspiksel og informasjonskapsler. Når nettsiden lastes i brukerens nettleser vil javascriptet som initierer Bing-pikselen hentes fra «https://bat.bing.com/bat.js». Bing-pikselen registrerer besøkendes handlinger på nettsider og sender informasjon til «https://bat.bing.com/action/...» Pikselene fra Meta og Bing/Microsoft er i dag fjernet, og så vidt vi kan se er det ingen piksler til stede på Nettstedet i dag. Det er fortsatt flere sporingsverktøy med markedsføringsformål på Nettstedet, men det er i dag informert om bruken av dem og gitt mulighet til å samtykke eller avvise bruken. Slik samtykkeerklæringen ser ut i dag er ikke boksene ferdigutfylt med samtykke, det er ikke brukt manipulerende design som ulike farger, og det er like enkelt å avvise sporingsverktøy som det er å godta dem. Datatilsynet har imidlertid ikke undersøkt om alle aspekter ved den nye samtykkeløsningen oppfyller kravene, da den ble innført etter tilsynstidspunktet.

4. Rettslig bakgrunn

«Personopplysninger» er i personvernforordningen artikkel 4 nr. 1 definert som:

enhver opplysning om en identifisert eller identifiserbar fysisk person («den registrerte»); en identifiserbar fysisk person er en person som direkte eller indirekte kan identifiseres, særlig ved hjelp av en identifikator, f.eks. et navn, et identifikasjonsnummer, lokaliseringsopplysninger, en nettidentifikator eller ett eller flere elementer som er spesifikke for nevnte fysiske persons fysiske, fysiologiske, genetiske, psykiske, økonomiske, kulturelle eller sosiale identitet.

Hva som utgjør behandling av personopplysninger er definert i artikkel 4 nr. 2:

Enhver operasjon eller rekke av operasjoner som gjøres med personopplysninger, enten automatisert eller ikke, f.eks. innsamling, registrering, organisering, strukturering, lagring, tilpasning eller endring, gjenfinning, konsultering, bruk, utlevering ved overføring, spredning eller alle andre former for tilgjengeliggjøring, sammenstilling eller samkjøring, begrensnig, sletting eller tilintetgjøring.

I henhold til personvernforordningen artikkel 4 nr. 7 er en «behandlingsansvarlig»:

en fysisk eller juridisk person, en offentlig myndighet, en institusjon eller ethvert annet organ som alene eller sammen med andre bestemmer formålet med behandlingen av personopplysninger og hvilke midler som skal benyttes (...).

Personopplysninger skal behandles på en lovlig, rettferdig og åpen måte med hensyn til den registrerte, se personvernforordningen artikkel 5 nr. 1 bokstav a.

Personopplysninger skal videre samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål og ikke viderebehandles på en måte som er uforenlig med disse formålene, se personvernforordningen artikkel 5 nr. 1 bokstav b.

Det er den behandlingsansvarliges ansvar å kunne påvise at behandlingen av personopplysninger skjer i tråd med prinsippene oppstilt i artikkel 5 nr. 1. Dette ansvarlighetsprinsippet er nedfelt i artikkel 5 nr. 2.

All behandling av personopplysninger må ha et rettslig grunnlag i artikkel 6 nr. 1 for å være lovlig. Bestemmelsen lister opp ulike rettslige grunnlag, herunder:

Behandlingen er bare lovlig dersom og i den grad minst ett av følgende vilkår er oppfylt:
(a) den registrerte har samtykket til behandling av sine personopplysninger for ett eller flere spesifikke formål; (...)
(b) behandlingen er nødvendig for formål knyttet til de berettigede interessene som forfølges av den behandlingsansvarlige eller en tredjepart, med mindre den registrertes interesser eller grunnleggende rettigheter og friheter går foran og krever vern av personopplysninger, særlig dersom den registrerte er et barn.

Med samtykke menes en «frivillig, spesifikk, informert og utvetydig viljesytring fra den registrerte der vedkommende ved en erklæring eller en tydelig bekreftelse gir sitt samtykke til behandling av personopplysninger som gjelder vedkommende», se personvernforordningen artikkel 4 nr. 11 og fortalen punkt 32.

Etter fortalepunkt 42 skal et samtykke «ikke anses som frivillig dersom den registrerte ikke har en reell valgfrihet, eller ikke er i stand til å nekte å gi eller trekke tilbake et samtykke uten at det er til skade for vedkommende».

Når samtykke anvendes som rettslig grunnlag, skal den registrerte ha fått informasjon om hva vedkommende samtykker til, inkludert hvilke personopplysninger som skal behandles og hva som er formålet med behandlingen. Den registrerte skal kunne forutse konsekvensene av å gi samtykke basert på informasjonen som den behandlingsansvarlige gir.⁵ Dette innebærer at den behandlingsansvarlige ikke skal tilsløre realitetene, men forklare tydelig og rett frem hvilke opplysninger som skal samles inn og hva de skal brukes til.⁶ Dersom samtykket ikke er informert,

⁵ Se «Personvernforordningen Lovkommentar» om artikkel 6, av Åste Marie Bergseng Skullerud, Cecilie Rønnevik, Jørgen Skorstad og Marius Engh Pellerud, konsultert 19. juni 2024 på juridika.no.

⁶ Se «Personvernforordningen Lovkommentar» om artikkel 7 nr. 2, av Åste Marie Bergseng Skullerud, Cecilie Rønnevik, Jørgen Skorstad og Marius Engh Pellerud, konsultert 19. juni 2024 på juridika.no.

vil den registrerte sin kontroll over egne personopplysninger bli illusorisk, og samtykket vil ikke være et gyldig rettslig grunnlag etter artikkel 6 nr. 1.⁷

Det europeiske personvernrådet (EDPB) har i sine retningslinjer om samtykke uttalt at den behandlingsansvarlige må vurdere hva slags gruppe personer virksomheten behandler personopplysninger om. For eksempel, dersom en tjeneste er rettet mot en gruppe personer som inkluderer mindreårige, så skal den behandlingsansvarlige sørge for at det gis informasjon som er forståelig for mindreårige.⁸ For å kunne samle inn et informert samtykke fra et barn, så må altså den behandlingsansvarlige forklare hvordan personopplysningene vil behandles på en måte som er klar og enkel for barn å forstå.⁹

Samtykket skal gis for et spesifikt formål. Det innebærer at formålet må være tilstrekkelig konkret til å muliggjøre en vurdering av hvorvidt det er nødvendig å behandle de aktuelle personopplysningene og hvorvidt en behandling er i tråd med personvernforordningen.¹⁰ Kravet om at samtykke skal være spesifikt skal sikre brukerkontroll og åpenhet for de registrerte, og det er tett knyttet til kravene om at samtykket skal være informert og frivillig. For å oppfylle kravet må den behandlingsansvarlige sørge at formålet er spesifikt på en slik måte at formålsutglidning unngås.¹¹¹² En behandlingsansvarlig som ber om samtykke for flere ulike formål bør tilrettelegge for en opt in-løsning for hvert enkelt formål. Den behandlingsansvarlige bør gi spesifikk informasjon knyttet til hver enkelt samtykkeforespørsel, slik at den registrerte er kjent med virkningen av de ulike valgene.¹³

Et samtykke antas å ikke være gitt frivillig dersom det ikke er mulig å gi separat samtykke for forskjellige behandlingsaktiviteter, se punkt 43 i fortalen til personvernforordningen.¹⁴ Personvernrådet har uttalt at en tjeneste kan inkludere flere behandlingsaktiviteter for flere enn ett formål. I slike saker skal de registrerte kunne velge hvilket formål de aksepterer, og ikke måtte samtykke til flere behandlingsformål under ett (såkalt «bundling»)¹⁵ Slik granularitet er nødvendig for at et samtykke skal være gyldig.

Personvernrådet har gitt råd og anbefalinger til hvordan man skal utforme brukergrensesnitt uten å bruke manipulativt design som bryter med personvernforordningen.¹⁶ Manipulerende design kan

⁷ Se EDPB Guidelines 05/2020 on consent under Regulation 2016/679, avs. 62-63.

⁸ Se EDPB Guidelines 05/2020 on consent under Regulation 2016/679, avs. 70.

⁹ Se EDPB Guidelines 05/2020 on consent under Regulation 2016/679, avs. 126.

¹⁰ Se «Personvernforordningen Lovkommentar» av Åste Marie Bergseng Skullerud, Cecilie Rønnevik, Jørgen Skorstad og Marius Engh Pellerud, konsultert 19. juni 2024 på juridika.no. Se også EDPBs retningslinjer om samtykke hvor det refereres til A29 WP Opinion 3/2013 on determination of purposes, i fotnote 28 på s. 13 og fotnote 30 på s. 14. Se Article 29 Data Protection Working Party Opinion 03/2013 on purpose limitation, s. 15-16.

¹¹ Se EDPB Guidelines 05/2020 on consent under Regulation 2016/679, s. 14.

¹² Personvernrådets forgjenger, Artikkel 29-gruppen, har uttalt at et formål som er vagt eller generelt, slik som for eksempel «markedsføring» («marketing purposes»), vil, uten flere detaljer, vanligvis ikke oppfylle kravet til å være spesifikt. Hvor detaljert et formål må være beskrevet for å være tilstrekkelig spesifikt avhenger av konteksten opplysningene er samlet inn i og hvilke personopplysninger som er omfattet. Se Article 29 Data Protection Working Party Opinion 03/2013 on purpose limitation, s. 15-16.

¹³ Se EDPB Guidelines 05/2020 on consent under Regulation 2016/679, s. 14-15.

¹⁴ Se også EDPB Guidelines 05/2020 on consent under Regulation 2016/679, s. 12.

¹⁵ Se EDPB Guidelines 05/2020 on consent under Regulation 2016/679, s. 12.

¹⁶ Se EDPB Guidelines 03/2022 on deceptive design patterns in social media platform interfaces: how to recognise and avoid them.

påvirke brukeres oppførsel ved å utnytte kognitive bias. Det kan hindre den registrerte i å kunne beskytte sine personopplysninger og ta bevisste valg, for eksempel ved at den registrerte ikke kan gi et informert og frivillig samtykke.¹⁷ Dette kan for eksempel gjøres med fargevalg i brukergrensesnittet ved at ulike valg har ulike farger, og hvor et alternativ er mer iøynefallende enn det mest personvernvennlige alternativet.

Det franske datatilsynet, CNIL, fattet et vedtak i desember 2023 hvor de kom til at «nudging» i form av farge, design og valg av tekst på knappene for samtykke medførte at kravet til frivillighet ikke var oppfylt.¹⁸

At samtykket skal være utvetydig innebærer at det skal gis ved en aktiv handling eller erklæring fra den registrerte. Det skal være klart at den registrerte har samtykket til den aktuelle behandlingen.¹⁹

Det følger av personvernforordningen artikkel 9 nr. 1 at behandling av særlige kategorier av personopplysninger i utgangspunktet er forbudt:

Behandling av personopplysninger om rasemessig eller etnisk opprinnelse, politisk oppfatning, religion, filosofisk overbevisning eller fagforeningsmedlemskap, samt behandling av genetiske opplysninger og biometriske opplysninger med det formål å entydig identifisere en fysisk person, helseopplysninger eller opplysninger om en fysisk persons seksuelle forhold eller seksuelle orientering, er forbudt.

Forbudet i artikkel 9 nr. 1 får ikke anvendelse dersom noen av unntaksvilkårene i artikkel 9 nr. 2 er oppfylt:

Nr. 1 får ikke anvendelse dersom et av følgende vilkår er oppfylt:

(a) Den registrerte har gitt uttrykkelig samtykke til behandling av slike personopplysninger for ett eller flere spesifikke formål, unntatt dersom det i unionsretten eller medlemsstatens nasjonale rett er fastsatt at den registrerte ikke kan oppheve forbudet nevnt i nr. 1. (...)

I forlengelsen av prinsippet om åpenhet gjelder flere regler om åpenhet og informasjon om behandlingen i kapittel III i forordningen. Artikkel 13 stiller krav til hvilke opplysninger de registrerte skal få av behandlingsansvarlig når det samles inn personopplysninger om den, herunder hvilket grunnlag behandlingen bygger på og hvem dataene deles med. Den behandlingsansvarlige skal gi den registrerte informasjon om behandlingen på tidspunktet for innsamlingen av personopplysningene.

Artikkel 12 nr. 1 slår fast at informasjonen som gis til de registrerte skal være «kortfattet, åpen, forståelig og lett tilgjengelig måte og på et klart og enkelt språk, især når det gjelder informasjon

¹⁷ Se EDPB Guidelines 03/2022 on deceptive design patterns in social media platform interfaces: how to recognise and avoid them, i avsnitt 3. Se også Forbrukerrådets rapport «Deceived by design», <https://www.forbrukerradet.no/manipulerende-design/>.

¹⁸ SAN-2023-025 Data brokers: TAGADAMEDIA fined €75,000 | CNIL, <https://www.cnil.fr/en/data-brokers-tagadamedia-fined-eu75000>

¹⁹ Se EDPB Guidelines 05/2020 on consent under Regulation 2016/679, s. 18.

som spesifikt er rettet mot et barn». Informasjonen må med andre ord tilpasses den aktuelle gruppen registrerte.

5. Tilsynets avgrensning mot ekomloven

Datatilsynet skal håndheve regelverket i personopplysningsloven, herunder personvernforordningen. Regelverket gjelder for all behandling av personopplysninger når ikke annet er bestemt i eller med hjemmel i lov, jf. personopplysningsloven § 2 første ledd. Bruk av informasjonskapsler var på tilsynstidspunktet særregulert i ekomloven 2003 § 2-7 b, som gjennomfører artikkel 5 nr. 3 i EUs kommunikasjonsvern direktiv.²⁰

I dag er ekomloven 2003 § 2-7 b erstattet av ekomloven 2024 § 3-15. Den største forskjellen mellom gammel og ny bestemmelse er at den nye bestemmelsen spesifiserer at samtykket skal oppfylle kravene etter personvernforordningen.

Av ekomloven 2003 § 2-7 b første ledd følger det at:

«Lagring av opplysninger i brukers kommunikasjonsutstyr, eller å skaffe seg adgang til slike, er ikke tillatt uten at brukeren er informert om hvilke opplysninger som behandles, formålet med behandlingen, hvem som behandler opplysningene, og har samtykket til dette.»

Ifølge ordlyden omfatter bestemmelsen for det første lagring av opplysninger på den registrertes enhet (mobiltelefon, datamaskin, nettbrett mv.). Bestemmelsen omfatter også det å få tilgang til opplysningene som er lagret på enheten. I forarbeidene til bestemmelsen presiseres det at regelen regulerer selve handlingen – det å lagre eller å hente ut informasjonen.²¹ Bestemmelsen har som formål å verne brukerens kommunikasjonsutstyr ettersom dette er en del av privatlivet, uavhengig av om det skjer en behandling av personopplysninger, jf. kommunikasjonsvern direktivet foralepunkt 24.

På tilsynstidspunktet var Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) fagmyndighet for denne bestemmelsen i Norge. Ekomlovens særkrav ble derfor ikke vurdert i tilsynet.

Behandlingen av personopplysninger utover det å lagre opplysninger i enheten, eller å skaffe seg tilgang til disse, faller utenfor virkeområdet til bestemmelsen i ekomloven. Som tilsynsmyndighet for personopplysningsloven har Datatilsynet alltid kompetanse til å vurdere denne behandlingen.

Personopplysningsloven gjelder også for behandling som faller innenfor ekomloven 2003 § 2-7 b og ekomloven 2024 § 3-15 så langt det er snakk om personvernaspekter som ikke er regulert av bestemmelsen. Det vil si at for eksempel prinsippene for behandling av personopplysninger i personvernforordningen artikkel 5 og kravene til informasjonssikkerhet i artikkel 32 også gjelder når man lagrer eller får tilgang til personopplysninger i den registrertes enhet. Dette er i tråd med kommunikasjonsvern direktivet foralepunkt 10 og personvernforordningen foralepunkt 173, som sier at personvernforordningen gjelder for alle sidene ved vern av grunnleggende rettigheter og

²⁰ Directive 2002/58/EC of the European Parliament and of the Council of 12 July 2002 concerning the processing of personal data and the protection of privacy in the electronic communications sector [ePrivacy Directive].

²¹ Prop. 69 L (2012-2013), s. 102.

friheter som ikke er særregulert i kommunikasjonsverndirektivet, inkludert den registrertes rettigheter og de behandlingsansvarliges plikter.

Vi har avgrenset tilsynet til Nettstedets bruk av sporingsverktøy som faller inn under Datatilsynets kompetanse etter personopplysningsloven og personvernforordningen.

Datatilsynet er fra og med 2025 tilsynsmyndighet også for selve lagringen i kommunikasjonsutstyr og adgang til de lagrede opplysningene etter ekomloven 2024 § 3-15, sammen med Nkom.²² Vi understreker derfor viktigheten av at nettstedsoperatøren sørger for å overholde kravene til samtykke i ny ekomlov ettersom dette kan bli gjenstand for senere tilsyn.

6. Datatilsynets vurdering

6.1 Behandling av personopplysninger

Datatilsynet har valgt å avgrense vår vurdering til Bibelselskapets behandling av personopplysninger for markedsføringsformål gjennom bruk av sporingsverktøyene til Meta og Bing/Microsoft. Vurderingene våre vil likevel være relevante for bruk av andre informasjonskapsler, piksler og sporingsverktøy for øvrig.

Når en besøkende laster inn en nettside på Nettstedet, aktiveres de innebygde pikslene. Da sender pikslene informasjon om den spesifikke nettsiden som er lastet inn sammen med identifikatorer om den besøkende.

Opplysningene som deles inkluderer altså unike identifikatorer som utpeker den enkelte brukeren og skiller dem fra andre besøkende på Nettstedet. Nettidentifikatorer er uttrykkelig nevnt i personvernforordningen artikkel 4 nr. 1 som et eksempel på en personopplysning. I fortalepunkt 30 begrunnes hvorfor slike opplysninger regnes som personopplysninger:

«Fysiske personer kan knyttes til nettidentifikatorer via utstyr, programmer, verktøy og protokoller, f.eks. IP-adresser, informasjonskapsler eller andre identifikatorer, f.eks. radiofrekvensidentifikasjonsmerker. Dette kan etterlate spor som særlig i kombinasjon med entydige identifikatorer og andre opplysninger som serverne mottar, kan brukes til å opprette profiler for fysiske personer og identifisere dem.»

I fortalepunktet fremheves muligheten til å identifisere personer ved å sammenstille andre opplysninger som mottakeren rimeligvis har tilgang på.²³ I dette tilfellet tilgjengeliggjøres opplysningene for Meta og Microsoft, som eier henholdsvis store sosiale medieplattformer som Facebook/Instagram og søkemotoren Bing/Microsoft-tjenester.

Meta og Microsoft har tilgang på store volum av personopplysninger, og mange mennesker har brukerprofiler på selskapenes plattformer. Disse brukerprofilene inneholder som regel direkte identifiserende informasjon. Meta og Microsoft knytter dataene de samler inn gjennom pikslene til brukerprofilene. Dette fremgår av Metas personvernerklæring:

²² Forskrift 2024-12-20-3413 om delegering av myndighet etter lov om elektronisk kommunikasjon pkt. 12.

²³ Se også fortalepunkt 26 til personvernforordningen.

«Vi samler inn og mottar informasjon fra partnere, målingsleverandører, markedsføringsleverandører og andre tredjeparter om diverse informasjon om deg og aktivitetene dine på og utenfor produktene våre. Her er noen eksempler på informasjon vi mottar om deg: (...) Nettsteder du besøker og data fra informasjonskapsler, f.eks. gjennom sosiale programtillegg eller Meta-pikselen (...) Vi bruker informasjonen vi samler inn, for å gi deg en personlig opplevelse, inkludert annonser (hvis vi viser deg annonser i Meta-produkter), sammen med de andre formålene vi forklarer i mer detalj nedenfor.»²⁴

Microsoft skriver følgende i sin personvernerklæring:

«Microsoft kan bruke data vi samler inn for å velge og levere noen av annonsene du ser på Microsofts netteiendommer, som Microsoft.com, Microsoft Start og Bing. Vi kan også bruke slike data til å velge og levere annonser på digitale egenskaper fra tredjeparter. Når annonse-ID-en er aktivert i Windows som en del av personverninnstillingene dine, kan tredjeparter få tilgang til og bruke annonse-ID-en (omtrent på samme måte som nettsteder kan få tilgang til og bruke en unik identifikator som er lagret i en informasjonskapsel) til å velge og levere annonser i slike apper. Vi kan dele data vi samler inn med interne og eksterne partnere, for eksempel Xandr, Yahoo eller Facebook (se nedenfor), slik at annonsene du ser i produktene våre og produktene deres, er mer relevante og verdifulle for deg. Annonserer kan velge å plassere våre websignaler på nettstedene sine – eller bruke lignende teknologi – slik at Microsoft kan samle inn informasjon derfra om for eksempel aktiviteter, kjøp og besøk. Vi bruker denne informasjonen på vegne av våre annonseringskunder for å hjelpe dem med å levere annonsene sine.»²⁵

I Metas og Microsofts personvernerklæringer fremgår det klart at personopplysninger samles inn av selskapene og kombineres med annen informasjon, og at dette blant annet brukes til markedsføringsformål.

Denne sammenkoblingen av informasjon gjør at dersom en besøkende på Nettstedet også har en profil på en av plattformene til Meta og Microsoft, så kan Meta og Microsoft knytte denne informasjonen til vedkommendes brukerprofil. Dermed er opplysningene som deles fra Nettstedet gjennom Meta-pikselen og Bing-pikselen personopplysninger etter personvernforordningen artikkel 4 nr. 1.

Det er dessuten klart at det skjer videre behandling av personopplysninger ut over å lagre eller lese av informasjon i brukerens utstyr, for eksempel gjennom behandling av personopplysninger innhentet ved hjelp av sporingspiksel og etterfølgende behandling, jf. personvernforordningen artikkel 4 nr. 2. Dette faller klart innenfor personvernforordningen.

6.2 Behandlingsansvar

Behandlingsansvarlig er et juridisk pliktsubjekt med ansvar for å behandle personopplysningene i tråd med reglene i personvernforordningen. Som nevnt i punkt 4 defineres «behandlingsansvarlig»

²⁴ Se Metas personvernerklæring, <https://www.facebook.com/privacy/policy/>, sist besøkt 25. november 2024.

²⁵ Microsofts personvernerklæring, <https://www.microsoft.com/nb-no/privacy/privacystatement#mainadvertisingmodule>, sist besøkt 30. januar 2025.

som den som alene eller sammen med andre fastsetter formålet med behandlingen av personopplysninger og hvilke midler som skal benyttes, jf. artikkel 4 nr. 7.

EU-domstolen har også fastslått at fysiske eller juridiske personer som utøver innflytelse over behandlingen av personopplysninger til eget formål, og som deltar – som et resultat – i fastsettelsen av formål og midler for denne behandlingen, kan anses som en behandlingsansvarlig.²⁶ Når det er felles behandlingsansvar blant flere aktører for en behandling, kreves det ikke at hver aktør har tilgang til de aktuelle personopplysningene. Felles ansvar betyr likevel ikke at forskjellige aktører har samme ansvar for en behandling av personopplysninger. De forskjellige aktørene kan være ansvarlige for forskjellige faser av behandlingen av personopplysninger og i varierende grader, noe som betyr at hver aktørs ansvar må vurderes i lys av alle relevante sider av saken.²⁷

I Fashion ID-dommen²⁸ tok EU-domstolen stilling til ansvarsfordelingen mellom nettstedsoperatør og tilbyder av et sporingsverktøy. Spørsmålet var om nettstedsoperatøren ved å implementere en programkode på nettstedet, som overførte personopplysninger til en tredjepart, var behandlingsansvarlig til tross for at nettstedsoperatøren ikke selv kunne påvirke hva som skjedde med opplysningene etter at de ble hentet av tredjeparten. EU-domstolen konkluderte med at nettstedsoperatøren hadde gjort det mulig for tredjeparter, i dette tilfellet Facebook, å få tilgang til personopplysninger om brukeren. Videre kom EU-domstolen frem til at nettstedsoperatøren, sammen med tredjeparten, bestemte formål og virkemidler ved innsamling og deling av personopplysninger fra nettstedet. Nettstedsoperatør var derfor behandlingsansvarlig for opplysningene som endte hos tredjepart til tross for at de ikke hadde tilgang til opplysningene selv. EU-domstolen understreket at nettstedsoperatøren hadde godtatt innsamlingen og den videre utleveringen til tredjeparter ved å implementere sporingsverktøy på nettsiden for å få kommersielle fordeler i form av markedsføring.

Bibelselskapet har implementert Meta-pikselen og Bing-pikselen på Nettstedet og dermed tilrettelagt for at tredjepart får tilgang til personopplysninger om de som besøker Nettstedet. Dette innebærer også at Bibelselskapet har muliggjort de etterfølgende aktivitetene for markedsføringsformål. Den etterfølgende behandlingen i markedsføringsøyemed skjer også i Bibelselskapets interesse, for å kunne nå ut til relevante målgrupper i ulike kanaler. Bibelselskapet har derfor utøvd bestemmende innflytelse over formål og midler og har derfor behandlingsansvar for behandlingsaktivitetene som skjer ved sporingsverktøy på Nettstedet, jf. personvernforordningen artikkel 4 nr. 7.

6.3 Særlige kategorier personopplysninger

Som nevnt følger det av personvernforordningen artikkel 9 nr. 1 at personopplysninger om religion faller innenfor definisjonen av særlige kategorier av personopplysninger. Behandling av slike opplysninger er i utgangspunktet forbudt, med mindre ett av unntakene i artikkel 9 nr. 2 gjelder.

²⁶ C-25/17, *Jehovan todistajat*, avsnitt 68.

²⁷ C-210/16, *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein*, avsnitt 38 og C-25/17, *Jehovan todistajat*, avsnitt 69.

²⁸ C-40/17, *Fashion ID GmbH & Co. KG*.

Bibelselskapet har i sine skriftlige innspill skrevet at de mener «at det å besøke en side som bibel.no i seg selv ikke kan anses som en «særlig kategori av personopplysninger» etter artikkel 9 nr. 1.» Bibelselskapet skriver at deres tolkning av personvernforordningen tilsier at «opplysningene må gi uttrykk for den enkeltes religiøse overbevisning for å kunne regnes som en opplysning av særskilt kategori.» Videre hevder de at «handlinger som å besøke bibel.no, lese en bibeltekst, kjøpe en bibel eller gi en donasjon til veldedige formål, sier i seg selv ingenting om vedkommendes religiøse overbevisning. Slike handlinger kan ha mange ulike motiver og er derfor ikke tilstrekkelige til å klassifiseres som særlige kategorier av personopplysninger.» På bakgrunn av dette ber Bibelselskapet om at Datatilsynet nyanserer og konkretiserer sin vurdering av om besøk på religiøse nettsider er artikkel 9-opplysninger.

Basert på de skriftlige innspillene fra Bibelselskapet har vi funnet grunn til å utdype vår tolkning av personvernforordningen artikkel 9 og ytterligere begrunne hvorfor Datatilsynet konkluderer med at opplysninger om nettsidebesøk på bibel.no utgjør «særlige kategorier» personopplysninger.

Det heter i personvernforordningen artikkel 9 at «Behandling av personopplysninger om rasemessig eller etnisk opprinnelse, politisk oppfatning, *religion*, filosofisk overbevisning eller fagforeningsmedlemskap, samt behandling av genetiske opplysninger og biometriske opplysninger med det formål å entydig identifisere en fysisk person, helseopplysninger eller opplysninger om en fysisk persons seksuelle forhold eller seksuelle orientering, er forbudt» (vår utheving). Grunnen til at behandling av disse opplysningene i utgangspunktet er forbudt er fordi dette er sensitive opplysninger. Lovgiver har derfor funnet grunn til å gi denne typen opplysninger et sterkere vern enn andre personopplysninger, og det er derfor strengere krav for å behandle disse typene personopplysninger. Fortalepunkt 51 i personvernforordningen begrunner dette særskilte vernet slik «Personopplysninger som av natur er særlig sensitive med hensyn til grunnleggende rettigheter og friheter, fortjener et særskilt vern, ettersom sammenhengen de behandles i, kan skape betydelige risikoer for de grunnleggende rettigheter og friheter (...)).»

Bibelselskapets tolkning av artikkel 9 baserer seg på en naturlig språklig forståelse av ordlyden i bestemmelsen. En alminnelig tolkning av ordlyden «personopplysninger *om* (...) religion» kan tilsi at det må være tale om korrekte opplysninger om at en gitt fysisk person rent faktisk tilhører en bestemt religion. En slik tolkning, utelukkende basert på ordlyden, kan tilsi at opplysninger om besøk hos religiøse nettsteder i seg selv ikke gir konkrete eller sikre opplysninger om at en fysisk person faktisk er religiøs.

I tråd med alminnelig rettskildelære må enhver lovbestemmelse tolkes på bakgrunn av de relevante rettskildene for å kunne fastlegge innholdet i rettsregelen. I vårt tilfelle har EU-domstolen i en rekke tilfeller utbrodert hvordan «særlige kategorier» personopplysninger skal forstås. EU-domstolen er autorativ tolker av EU-regelverk, i dette tilfellet personvernforordningen, og avgjørelser fra EU-domstolen har derfor tung rettskildevekt. Ordlyden i artikkel 9 må altså tolkes i lys av uttalelsene til EU-domstolen og formålene bak bestemmelsen.

EU-domstolen konkluderte i OT-dommen²⁹ med at artikkel 9 nr. 1 om «særlige kategorier av personopplysninger» også omfatter opplysninger som indirekte kan utledes av informasjonen. I

²⁹ C-184/20, *OT v Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, avsnitt 119-122

saken hadde et litauisk forvaltningsorgan offentliggjort lister om samboerskap og ekteskap, og det oppsto spørsmål om det fra denne listen kunne dras slutninger om seksuell legning. EU-domstolen besvarte spørsmålet bekreftende og uttalte at en vid tilnærming til begrepet «særlige kategorier personopplysninger» er i tråd med det overordnede formålet om å «sikre et høyt niveau for beskyttelse af fysiske personers grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, især retten til privatlivets fred.»³⁰

I Bundeskartellamt-dommen³¹ måtte EU-domstolen ta stilling til om nettsider eller apper for dating, helse, politiske partier og liknende med integrerte sporingsverktøy behandlet «særlige kategorier av personopplysninger» ved å samle inn og sammenstille informasjon om brukernes nettsidebesøk. EU-domstolen konkluderte i avsnitt 69 og 73 med at bruk av sporingsverktøy på slike nettsider utgjorde behandling av «særlige kategorier personopplysninger», uavhengig av hvorvidt opplysningene var korrekte. Dette innebærer at bruk av sporingsverktøy på en nettside eller en app kan utgjøre behandling av særlige kategorier personopplysninger dersom den aktuelle nettsiden eller appen er tilknyttet temaene listet opp i artikkel 9.

EU-domstolen avsa 4. oktober 2024 enda en dom³² om hva som skal til for at opplysninger skal anses som «særlige kategorier» personopplysninger. Det konkrete spørsmålet i saken handlet om hvorvidt kjøp av reseptfrie legemidler på nettapotek utgjør opplysninger om helse. Dommen har likevel overføringsverdi til vår sak ettersom den sier noe om terskelen for at noe skal utgjøre «særlige kategorier personopplysninger» og dermed nyter et særskilt vern. I dommen uttaler EU-domstolen følgende:

«81 I denne henseende har Domstolen allerede fastslået, at begrebet »helbredsopplysninger« i databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, der svarer til begrebet »oplysninger om helbredsforhold« i artikel 8, stk. 1, i direktiv 95/46, henset til formålet med dette direktiv og med denne forordning, som består i at sikre et højt niveau for beskyttelse af fysiske personers grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, især retten til privatlivets fred, i forbindelse med behandling af deres personopplysninger, skal fortolkes bredt (jf. i denne retning dom af 6.11.2003, Lindqvist, C-101/01, EU:C:2003:596, præmis 50, og af 1.8.2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, præmis 125).

82 Navnlig kan disse bestemmelser ikke fortolkes således, at behandling af personopplysninger, der indirekte kan afsløre følsomme oplysninger om en fysisk person, er undtaget fra den skærpede beskyttelsesordning, der er fastsat i de nævnte bestemmelser, idet den effektive virkning af denne ordning og den beskyttelse af fysiske personers grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, som den tilsigter at sikre, da ville blive bragt i fare (dom af 1.8.2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, præmis 127).

83 For at personopplysninger kan kvalificeres som helbredsopplysninger som omhandlet i artikel 8, stk. 1, i direktiv 95/46 og databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, er det derfor tilstrækkeligt, at de gennem en intellektuel refleksion, som består i sammenstilling eller deduktion, kan afsløre informationer om den registreredes helbredstilstand (jf. i

³⁰ Se avsnitt 125-126.

³¹ C-252/21, Bundeskartellamt, avsnitt 66-73.

³² C-21/23, Lindenapothke.

denne retning dom af 1.8.2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, præmis 123).»

90 Følgelig udgør de oplysninger, som kunderne hos en person, der driver et apotek, afgiver i forbindelse med onlinebestilling af lægemidler, som det er forbeholdt apoteker at sælge, men som ikke er receptpligtige, helbredsoplysninger som omhandlet i artikel 8, stk. 1, i direktiv 95/46 og databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, selv om det kun er med en vis sandsynlighed og ikke med absolut sikkerhed, at disse lægemidler er til disse kunder.»

Uttalelsene gir veiledning om tolkningen av artikkel 9. For det første uttaler domstolen i avsnitt 81 at kategoriene av opplysninger nevnt i artikkel 9 skal tolkes vidt. Grunnen til at kategoriene skal tolkes vidt er for å gi mest mulig beskyttelse ettersom artikkel 9-opplysninger er sensitive av natur. En snever tolkning av bestemmelsen, der kun positiv og sikker kunnskap om religion og helse osv. er omfattet, ville medført et lavere beskyttelsesnivå ettersom det ofte er vanskelig å fastslå om opplysningene er riktige med full sikkerhet. For at beskyttelsen skal være effektiv og reell for disse typene opplysninger må de «særlige kategoriene» tolkes bredt. Dette bygger på grunnideen om at vernet av disse opplysningene er så viktig at det er bedre å gi for mye beskyttelse, slik at også usikre eller uriktige opplysninger omfattes, enn for lite. Videre uttaler EU-domstolen i avsnitt 82 at også indirekte opplysninger om forhold nevnt i artikkel 9 er omfattet. Dette blir utdypet i avsnitt 83 om at det er tilstrekkelig at man gjennom intellektuell refleksjon kan dra slutninger som kan avsløre sensitive opplysninger. Det trenger derfor ikke være eksplisitt informasjon om noens religion, seksuelle orientering eller helse osv. Det holder altså at opplysningene gir indikasjoner på en tilknytning til kategoriene. Dette harmonerer godt med EU-domstolens tidligere uttalelser om at opplysningene ikke må være riktige.³³ På bakgrunn av dette konkluderte EU-domstolen med at bestillinger av reseptfrie legemidler på internett er opplysninger om «helse» selv om det ikke er sikkert at legemidlene faktisk er til den som bestiller varene.

Basert på uttalelser fra EU-domstolen og formålet om å gi et effektivt vern for sensitive opplysninger legger Datatilsynet til grunn en bredere forståelse av «særlige kategorier» personopplysninger enn Bibelselskapet. Datatilsynet har fått støtte i denne tolkningen av Personvernemnda og Oslo tingrett i Grindr-saken.³⁴ Tingrettsdommen er nå anket og derfor ikke rettskraftig.

Bibelselskapet skriver at «Bibelen har preget norsk kultur og historie i over 1000 år og utgjør en sentral kilde til allmennkulturelle referanser og fortellinger. Den leses og refereres til av langt flere enn dem som gjør det av religiøse grunner. Bruken av Bibelen er dermed bredere og mer sammensatt enn det Datatilsynet synes å legge til grunn i sine vurderinger».

Datatilsynet er enige med Bibelselskapet i at det kan være mange grunner til å lese bibelen og at man ikke kan si med sikkerhet at alle som er inne på Nettstedet er kristne. Datatilsynet mener likevel at det at en identifiserbar fysisk person besøker nettstedet for å lese bibelen, donere penger eller kjøpe bibelen, særlig hvis det skjer gjentatte ganger over tid, indirekte kan si noe om personens religion. Slik EU-domstolen har uttalt er det ikke nødvendig at denne informasjonen er

³³ C-252/21, Bundeskartellamt, avsnitt 69.

³⁴ PVN-2022-22 og TOSL-2023-160384.

korrekt i alle tilfeller og det heller ikke nødvendig at Bibelselskapet ikke har som hensikt å kartlegge brukernes religion. Det er «*tilstrækkeligt, at de gennem en intellektuel refleksion, som består i sammenstilling eller deduktion, kan afsløre informationer*».³⁵

Datatilsynet mener at det i mange tilfeller kan dras slutninger om at en person som gjentatte ganger besøker en religiøs nettside for å lese bibelen, kjøpe bibelen eller donerer penger til kristne formål tilhører kristendommen. Opplysninger om at en identifiserbar person ofte besøker en religiøs nettside gir en forholdsvis klar indikasjon på en tilknytning mellom personen og religion. Dette er ikke direkte informasjon om religiøs tilhørighet, men det kan likevel utledes informasjon om religion fordi det er mer sannsynlig at kristne personer bestiller bibler, leser bibler digitalt eller donerer penger til bibelselskapet. Dette gjelder særlig når en person besøker nettstedet gjentatte ganger og over tid. Datatilsynet mener derfor at disse opplysningene er egnet til å avsløre informasjon om religion gjennom en intellektuell refleksjon. EU-domstolen har lagt til grunn at dette er tilstrekkelig for at opplysninger skal omfattes av «særlige kategorier» personopplysninger.

Ved bruk av sporingsverktøy tilgjengeliggjør Bibelselskapet informasjon til kommersielle aktører om at en at bestemt fysisk person har vært inne på Nettstedet og hvilke handlinger vedkommende har utført, f.eks. at vedkommende jevnlig leser bibeltekster, bestiller bibler eller donerer penger. Basert på disse opplysningene kan det indirekte utledes opplysninger om brukerens religiøse tilknytning. Dette gjelder uavhengig av om informasjonen er korrekt og uavhengig av formålet med behandlingen.

Etter dette konkluderer vi med at personopplysningene som er tilgjengeliggjort til tredjepart gjennom Bibelselskapets bruk av Meta-pikselen og Bing-pikselen er å anse som «særlige kategorier av personopplysninger» etter artikkel 9 nr. 1.

Bibelselskapet fremhever avslutningsvis at «Dersom definisjonen trekkes så vidt bredt vil det ramme all lesing av ulik religiøs litteratur mv.» Datatilsynet understreker at denne saken kun gjelder deling av personopplysninger med kommersielle tredjeparter gjennom bruk av sporingsverktøy på nettsteder. Lesing av religiøs litteratur som ikke innebærer at det samles og deles personopplysninger vil derfor ikke være rammet. Ettersom det fra 2025 er krav i ekomloven om at alle nettsteder må innhente samtykke ved bruk av ikke-nødvendige sporingsverktøy, vil det i praksis være begrensede konsekvenser av en slik tolkning. Dette gjelder uavhengig av om det er tale om artikkel 9-opplysninger eller ikke. Samtykket må uansett være informert, frivillig og spesifikt. Samtykkekravet skal sørge for at den besøkende er klar over at ved å godta bruk av sporingsverktøy, samtykker man til å gi fra seg personopplysninger som kan brukes av tredjeparter til markedsføring. I tilfeller hvor det er tale om artikkel 9-opplysninger er det ekstra viktig at brukeren tar et uttrykkelig valg ettersom samtykket kan innebære at opplysninger som er egnet til å avsløre religiøs tilhørighet deles med tredjeparter som bruker disse opplysningene til egne kommersielle formål. I disse tilfellene er det særlig viktig at de besøkende får kontroll over egne personopplysninger.

6.4 Lovlig behandling av særlige kategorier av personopplysninger

³⁵ C-21/23, *Lindenapotheker*, avsnitt 83.

Forbudet mot behandling av særlige kategorier personopplysninger, herunder opplysninger om religion, er ikke absolutt. Dersom en behandlingsansvarlig oppfyller et av unntaksvilkårene oppstilt i artikkel 9 nr. 2 vil slik behandling likevel være lovlig.

Dersom nettsteder som behandler særlige kategorier personopplysninger tar i bruk sporingsverktøy til markedsføringsformål, vil personvernforordningen artikkel 9 nr. 2 bokstav a om uttrykkelig samtykke i praksis være det eneste aktuelle unntaket. Kravene til uttrykkelig samtykke er strenge, og det er ikke tilstrekkelig med generell informasjon om bruk av sporingsverktøy i personvernerklæring eller samtykkeerklæring.

På tilsynstidspunktet var det ikke mulig å samtykke til bruk av piksler for markedsføringsformål på nettstedet bibel.no. Det er derfor klart at Bibelselskapet ikke har innhentet uttrykkelig samtykke til behandlingen.

I lys av dette konkluderer Datatilsynet med at Bibelselskapet gjennom bruk av Meta-pikselen og Bing-pikselen på Nettstedet har behandlet særlige kategorier personopplysninger i strid med personvernforordningen artikkel 9.

6.5 Rettslig grunnlag

Som nevnt ovenfor må behandlingen av personopplysninger ha et rettslig grunnlag i en av alternativene i artikkel 6 nr. 1. Det er særlig samtykke etter bokstav a og en interesseavveining etter bokstav f som kan utgjøre behandlingsgrunnlag for behandling av personopplysninger for markedsføringsaktiviteter.

Vi bemerker at det fra 1. januar 2025 gjelder krav om gyldig samtykke for plassering av informasjonskapsler, men dette kravet gjaldt ikke på tilsynstidspunktet. I Bibelselskapets tilfelle er tale om opplysninger som kan oppleves som sensitive fordi informasjon om religion kan utledes av dataene. Derfor vil den enkeltes personvern veie tungt i interesseavveiningen. Markedsføringsinteresser vil generelt ikke veie tyngre enn den enkeltes personvern når det er snakk om denne typen personopplysninger. Det vil da i praksis være artikkel 6 nr. 1 bokstav a om samtykke som står igjen som det aktuelle behandlingsgrunnlaget.

På tilsynstidspunktet var det som nevnt ikke mulig å samtykke til bruk av piksler for markedsføringsformål på nettstedet bibel.no. Bibelselskapet hentet dermed ikke inn samtykke fra de besøkende.

Vi kan ikke se at noen av de andre behandlingsgrunnlagene i personvernforordningen artikkel 6 nr. 1 kommer til anvendelse for behandlingen. Behandlingen skjedde uten behandlingsgrunnlag, og dermed finner vi brudd på personvernforordningen artikkel 6 nr. 1.

6.6 Informasjon

Personvernforordningen artikkel 13 nr. 1 bokstav c og e stiller krav om at den behandlingsansvarlige på innsamlingstidspunktet må gi den registrerte informasjon om formålet og det rettslige grunnlaget for behandlingen, i tillegg til informasjon om eventuelle mottakere av personopplysninger.

Bibelselskapet hadde på tilsynstidspunktet ingen informasjon om hvilke sporingsverktøy som ble brukt på nettstedet, formålet med dem, det rettslige grunnlaget eller hvem som mottok informasjonen.

I personvernerklæringen sto det at nettstedet ikke inneholdt informasjonskapsler, og informasjonen ga inntrykk til at adferdsmønstrene til besøkende av nettstedet ikke ble behandlet, til tross for at Nettstedet i realiteten inneholdt mellom 17-20 sporingsverktøy som sendte informasjon om besøkende til store kommersielle aktører.

Informasjonen på nettstedet var derfor både mangelfull, uriktig og misvisende. I lys av dette konkluderer Datatilsynet med at Det norske bibelselskapet har brutt personvernforordningen artikkel 13 ved å ikke tilfredsstille kravene til informasjon ved behandling av personopplysninger.

7. Valg av reaksjon

I henhold til personvernforordningen artikkel 58 nr. 2 har Datatilsynet myndighet til å beslutte korrigerende tiltak. Dette inkluderer overtredelsesgebyr, se artikkel 83 og fortales 148. Datatilsynet har ikke funnet det nødvendig å ilegge overtredelsesgebyr i denne saken. I denne vurderingen har vi blant annet lagt vekt på at Bibelselskapet på eget initiativ har gjennomgått funnene, utbedret nettstedet og blant annet innarbeidet en samtykkeerklæring.

Vi presiserer at tilsynet er avgrenset til den aktuelle behandlingen på tilsynstidspunktet. Det vil si at vi ikke har vurdert eller «godkjent» nettstedet slik det ser ut i dag.

Vi vurderer det slik at en irettesettelse vil være tilstrekkelig for å sikre etterlevelse med regelverket i denne saken. Vår hjemmel for å ilegge irettesettelse er personvernforordningen artikkel 58 nr. 2 bokstav b.

Irettesettelse er en forvaltningsmessig reaksjon med formål å markere kritikk av de omtalte bruddene på reglene. Ileggelse av irettesettelse vil kunne bli lagt vekt på i en eventuell senere vurdering av illeggelse av overtredelsesgebyr hvis det forekommer tilsvarende brudd regelverket jf. personvernforordningen art. 83 nr. 2 bokstav i.

8. Anbefalinger til oppfølging

Som forklart ovenfor har vi valgt å ikke se på særkravene etter ekomloven i dette tilsynet. Nå har imidlertid Datatilsynet fått tilsynskompetanse etter ekomloven § 3-15. Dette betyr at vi i fremtiden også vil føre tilsyn med denne bestemmelsen, herunder kravet om gyldig samtykke til plassering av informasjonskapsler.

Meta-pikselen og Bing-pikselen er i dag fjernet fra Nettstedet. Vi har derfor ikke fattet vedtak om pålegg til å fjerne disse sporingsverktøyene eller oppdatere samtykkeerklæringen. Uansett mener vi at det er nødvendig å gjennomgå alle informasjonskapsler for markedsføring som er lagt inn på Nettstedet, samt gjennomgå samtykkeløsningen for å sørge for at nettstedets besøkende er i stand til å utøve et fritt valg og får god nok informasjon før samtykke eventuelt gis. Siden samtykkekravene er skjerpet i ny ekomlov og Datatilsynet har fått utvidet tilsynskompetanse, må dere regne med at vi kan føre tilsyn med samtykkeerklæringen fullt ut også

hva gjelder informasjonskapsler. Vi presiserer at Datatilsynet kan ilegge strengere sanksjoner ved gjentatte lovbrudd.

Når det gjelder informasjonen som gis, er det for eksempel viktig at de besøkende på Nettstedet blir informert dersom samtykke til bruk av sporingsverktøy innebærer at tredjeparter kan bruke personopplysninger om religion til sine egne formål, herunder kommersielle formål som markedsføring. De besøkende bør også bli informert om at vedkommende fortsatt kan bruke nettstedet dersom de ikke gir samtykke.

Datatilsynet har nylig publisert en veileder³⁶ om bruk av informasjonskapsler og andre sporingsverktøy. Veilederen gir en grundig gjennomgang av reglene og konkrete eksempler på samtykkeløsninger. Vi anbefaler å sette seg godt inn i veilederen.

9. Klageadgang

Bibelselskapet kan klage på vedtaket om irettesettelse. En eventuell klage må sendes til Datatilsynet **innen tre uker etter at dette brevet er mottatt**, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Dersom vi opprettholder vårt vedtak vil vi sende saken videre til Personvernemnda for klagebehandling.

10. Innsyn og offentlighet

Vi vil også informere dere om at alle dokumentene i utgangspunktet er offentlige, jf. offentlighetsloven § 3. Dersom dere mener det er grunnlag for å unnta hele eller deler av dokumentet fra offentlig innsyn ber vi dere om å begrunne dette.

Hvis dere har spørsmål om saken, kan dere ta kontakt på e-post, postkasse@datatilsynet.no.

Vennlig hilsen

Tobias Judin
seksjonssjef

Selma Kjellemo
juridisk rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer

³⁶ Bruk av informasjonskapsler og andre sporingsteknologier | Datatilsynet, <https://www.datatilsynet.no/personvern-pa-ulike-omrader/internett-og-apper/bruk-av-informasjonskapsler-og-andre-sporingsteknologier/>